

Over het Nederlandse project **HAPKIDO** en de impact van kwantumtechnologie op kritieke infrastructuur

Drs. ir. M.P.P. van Heesch

Senior consultant quantumveiligheid en toepassingen bij TNO

maran.vanheesch@tno.nl

PQC persona's

URGENTE ADOPTERS

REGULIERE ADOPTERS

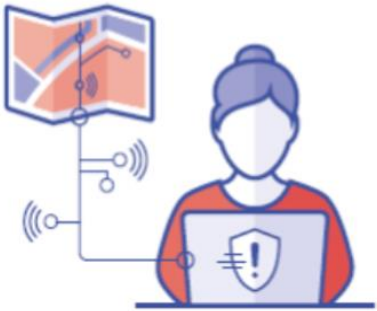
CRYPTOGRAFIE-EXPERTS

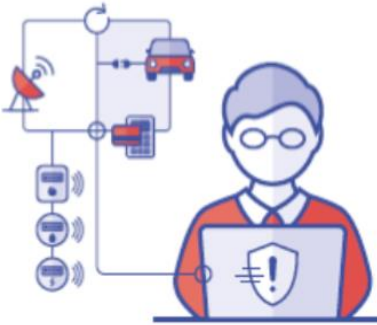
Verwerkers van organisatorisch gevoelige informatie

Verwerkers van persoonlijke informatie

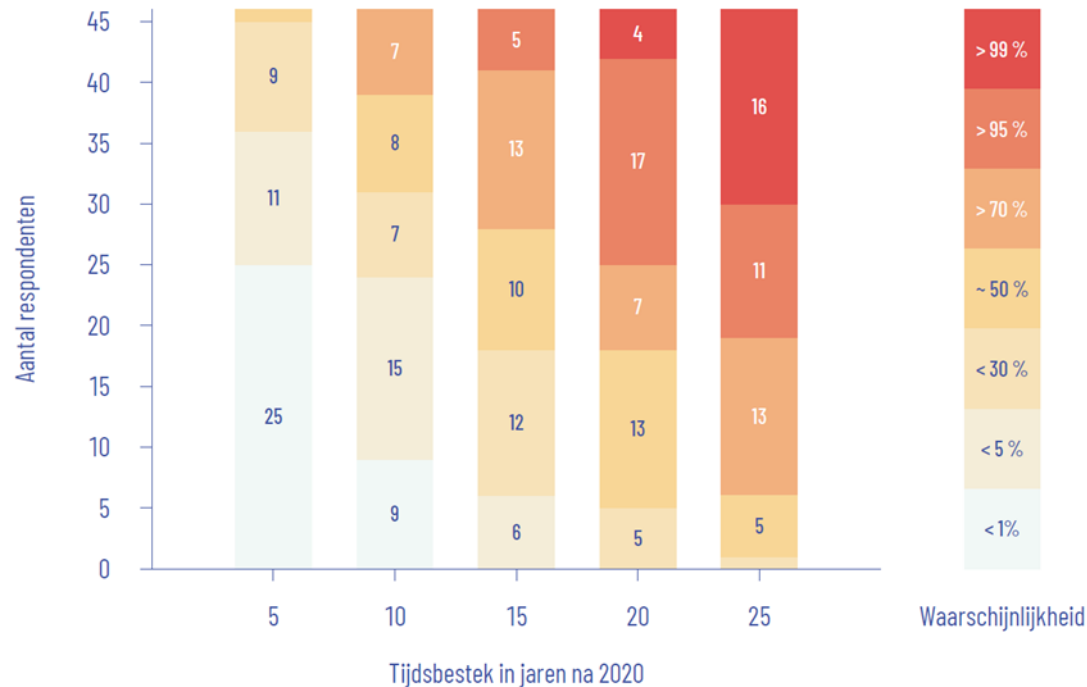
Aanbieders van kritieke infrastructuur

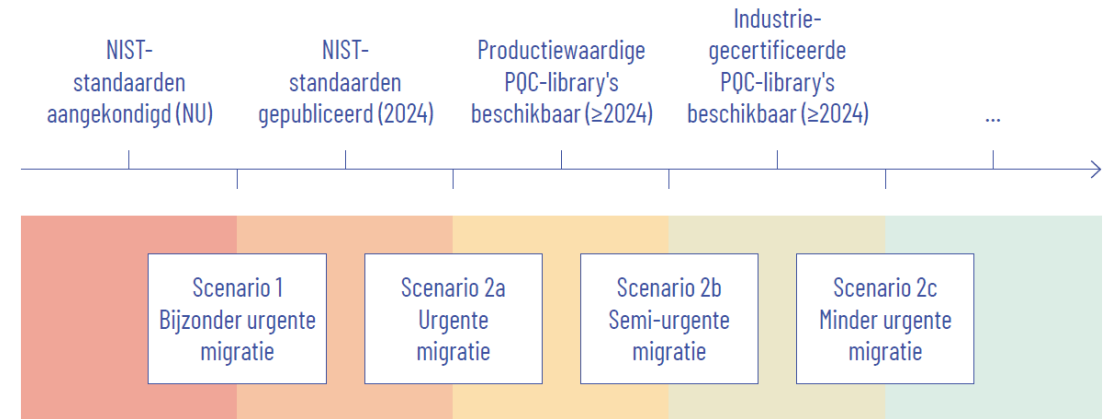
Aanbieders van systemen met een lange levensduur

Welk risico ben je bereid te nemen?

- Wanneer is Q-day?

- Wat doe je tot Q-day?

Transitie doe je niet alleen

1. Diagnose

- PQC persona
  - Afhankelijkheid via samenwerking en diensten

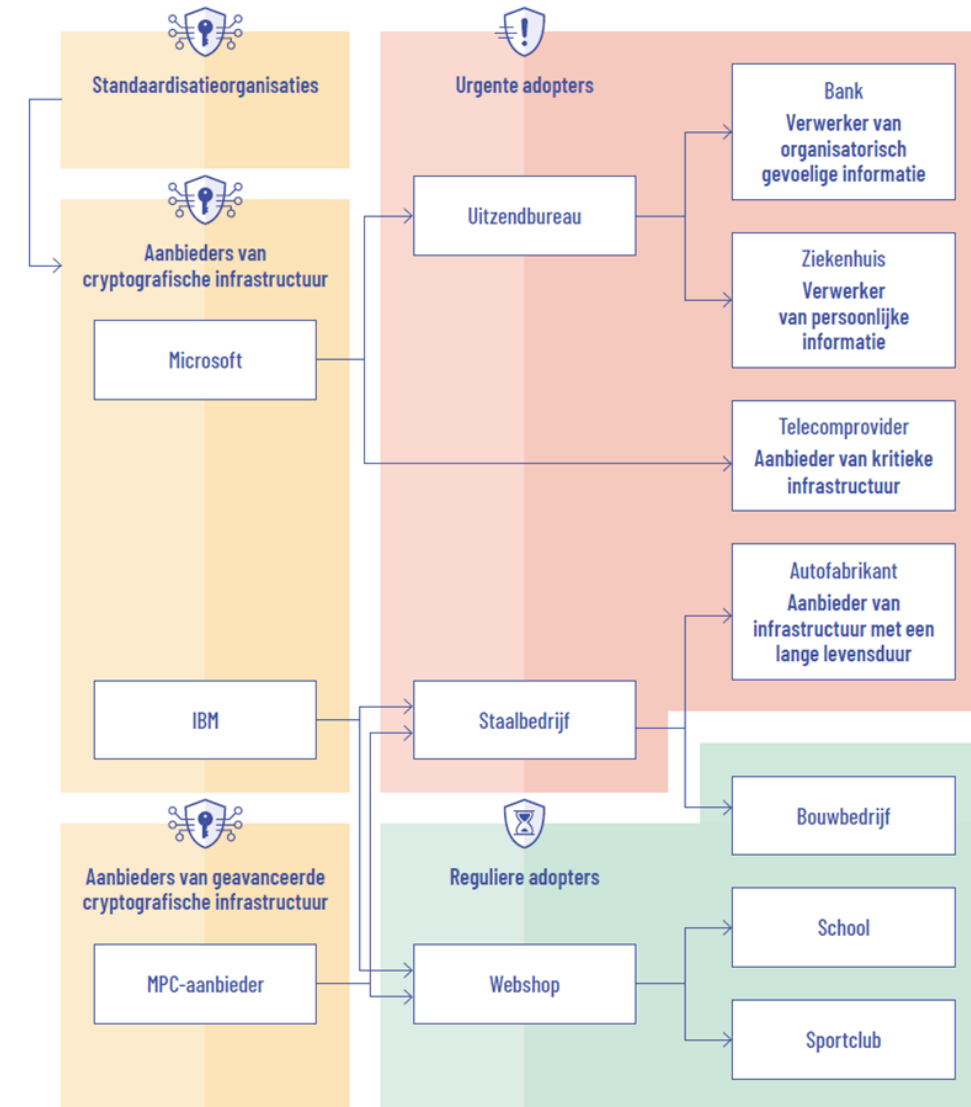
2. Planning

- Bedrijfsplanning
  - Migratieteam, budgetten
- Technische planning

3. Uitvoering

De expertise op dit domein is wereldwijd schaars en onvolledig

- Expertise van veel verschillende domeinen nodig
- Kost tijd om dit op te bouwen
- Gezamenlijk onderzoek: HAPKIDO

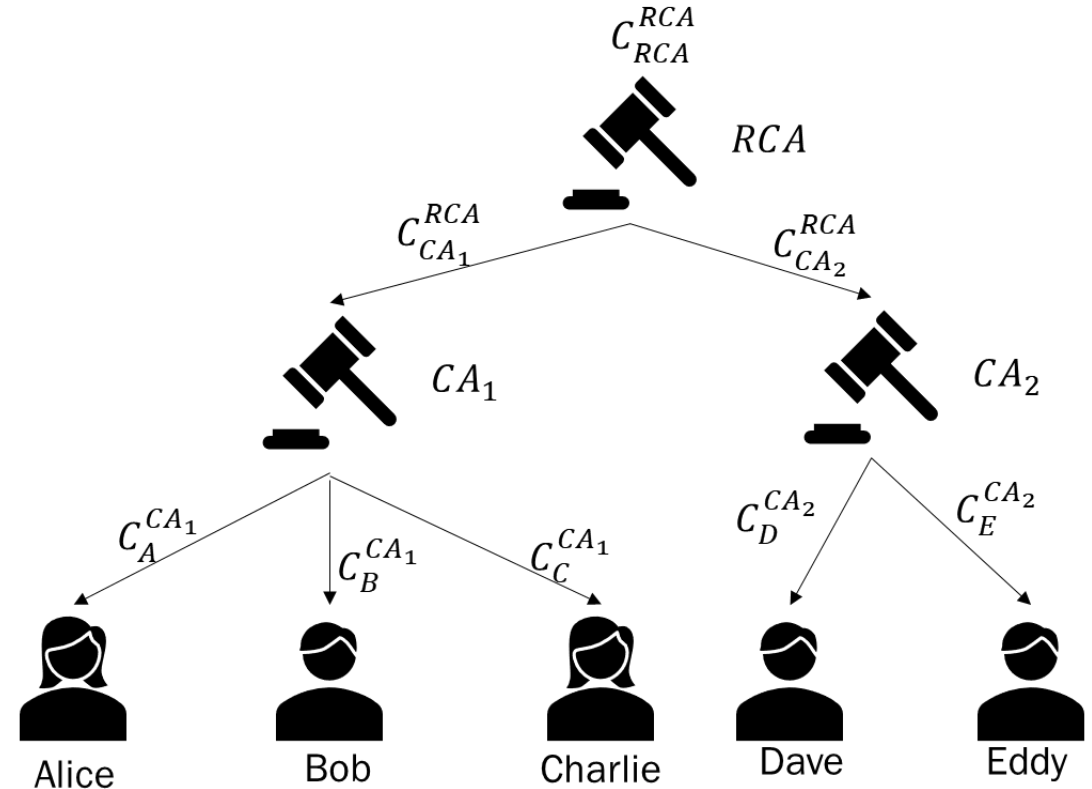
HAPKIDO

Migratie naar kwantumveilige public-key infrastructuur

HAPKIDO

- NWO onderzoeksproject
- TNO (lead), TUDelft, CWI en Microsoft, KPN, Logius, Zynyo (adviseur)
- 5-jarig onderzoeksprogramma eindigt in 2026

- Doelen HAPKIDO
  - Maatschappelijke impactanalyse
  - Een testbed voor technische kwantumveilige PKI oplossingen.
  - Inventarisatie van uitdagingen voor de governance van de transitie.
  - **Roadmap** voor de transitie naar kwantumveilige PKIs.

Handelingsperspectief

- Start met de Diagnose
  - Bepaal je PQC persona
  - Start met een inventaris
- Bundel expertise in een nationaal expertisecentrum
  - Werk samen in het opbouwen van een kennisbasis
- Meer onderzoek nodig om kennisgaten op te vullen
  - Zowel toegepast als fundamenteel

PQC Handelingsperspectief en het HAPKIDO project_TNO_Maran van Heesch

Drs. ir. M.P.P. van Heesch
maran.vanheesch@tno.nl